Пам'ятайте про Україну!

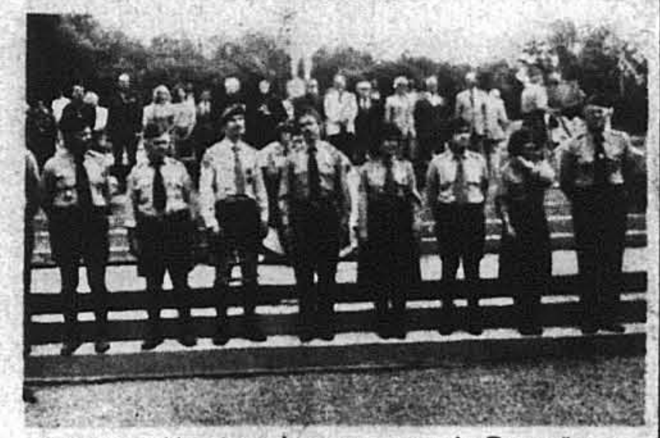
СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 202. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 6-го ВЕРЕСНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 6, 1979 No. 202. VOL. LXXXVI.

УКРАЇНЦІ ЗСА І КАНАДИ ЗАКІНЧИЛИ ВАКАЦІЙНИЙ СЕЗОН БАГАТОЛЮДНИМИ З'ЇЗДАМИ Й ІМПРЕЗАМИ ПІД ЧАС СВЯТА ПРАЦІ

В ЕЛЛЕНВІЛІ ВІДБУВСЯ 28-ий ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМ-А

Під час дефіляди сумівських осередків. Перший ряд: Команда Здвигу, а за нею члени Почесної Президії.

Елленвіл, Н.Й. — В кінці минулого тижня, від 1-го до 3-го вересня, під час тридениого Свята — Дня Праці, тут на власній Оселі відбувся під гаслом „Честь і слава борцям за волю України" 28-ий Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг Спілки Української Молоді Америки. Цією маніфестаційною зустріччю Спілка відзначила 320 років бою під Конотопом, 50-річчя створення Організації Українських Націоналістів і 20-річчя трагічної смерти провідника ОУН сл.п. Степана Бандери, який загинув від скритовбивчої руки кегебівського аґента 15-го жовтня 1959 року.

Всеамериканською Зустріччю керувала покликана Крайовою Управою СУМ-А Команда, яку очолював сумівський і студентський діяч Роман Зварич.

У суботу, 1-го вересня, в 12:30 по полудні офіційно відкрито Зустріч-Здвиг, хоч уже в п'ятницю, 31-го серпня, напередодні відкриття відбулася товариська забава, до якої приґравала оркестра „Іскра".

Після офіційного відкриття в 2-ій годині по полудні почалися елімінаційні спортові змагання між поодинокими Осередками СУМ-А.

Вечором, в 7:30 розпочалася перша мистецька програма, в якій взяли участь: духова оркестра „Трембіта" ОСУМ з Монтреалю під диригентурою Юрія Кулицького; Танцювальний ансамбль „Одеса", мистецький керівник Петро Лучишин, ОСУМ-А в Сиракюз; Танцювальний ансамбль при ОСУМ-А з Бостону; Танцювальна група під керівництвом М. Солтиса при Осередку СУМ-А в Філядельфії; хор „Жайворонки" під диригентурою проф. Лева Стругацького і при акомпаньяменті Соні Шерек і танцювальний ансамбль „Верховинці" під мистецьким керівництвом хореографа Олега Ґензи з Осередку СУМ-А в Ню Йорку, як також солістка Оля Гірняк; Танцювальний ансамбль під керівництвом Романа Стеткевича (акордеоніст М. Деровляник) при Осередку СУМ-А в Пассейку та таборовий хор під керівництвом проф. Романа Левицького та акомпаньяменті Юрія Фурди.

Мистецькою програмою в суботу й неділю проводив відомий сумівський діяч Корнель Василик, голова ОСУМ-А в Ню Йорку й культурно-освітній референт Крайової Управи.

Після мистецької програми розпочалися товариські забави: одна у великій залі Світлиці, а друга — на площі під „зоряним небом", яким приґравали дві оркестри: „Істра" і „Рута".

У неділю, 2-го вересня, відправлено Служби Божі в намірениі українського народу і учасників Зустрічі: Православну — Архиєпископ Андрей в сослуженні о. Івана Ткачука, а Католицьку — ігумен о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ.

Після Служб Божих у 12:15 по полудні розпочалася маніфестаційна частина Зустрічі-Здвигу — піднесенням прапорів і відіграниям американського та українського гимнів оркестрою „Трембіта" з Монтреалю.

(Закінчення на стор. 4)

ВАЛЕНТИН МОРОЗ ПРИБУДЕ ДО КЛІВЛЕНДУ

Клівленд, Огайо (С. К.). — Українська громада Великого Клівленду, об'єднана в УЗО-Відділі УККА, гоститиме Валентина Мороза в днях 14-го-17-го вересня ц. р. Утворений Громадський комітет розплянував програму цілої зустрічі і вона обнимає офіційне, масове привітання українцями і владою на летовищі в п'ятницю 14-го вересня, пресову конференцію, виступ у телевізійнім руслі ч.5 Ей-Бі-Сі відвідини обох Рідних Шкіл, зустріч з молоддю, з ветеранами, гостювання у Комітеті Поневолених Народів, участь у Літургії у неділю, в соборі св. Володимира, а по полудні всенародне привітання на Осередку св. Покрови при Широковидній Дорозі в Пармі. На понеділок запляновані візити. Квитки вступу на недільну зустріч у ціні 15 долярів вже можна набути. Подробиці будуть подані у місцевих оповістках і на радіоавдиції 106.5 фм у неділі від 10-ої години.

В Ню Йорку помер бл. п. Іван Мартинюк, автор книжки „Моє село Ценів".

Ню Йорк, Н. Й. — У середу, 5-го вересня 1979 р. коли це число газети вже було на пресі, наспіла вістка, що тут відійшов у Вічність на 71-му році трудолюбивого життя один з визначних громадян, автор книжки „Моє село Ценів", член Українського Народного Союзу у 5-му Відділі, та член багатьох інших суспільно-громадських організацій бл. п. Іван Мартинюк.

Покійний народився в с. Ценів, Бережанського повіту Тернопільської области. В останніх роках бл. п. І. Мартинюк хворів на серце, але не переривав громадської й іншої діяльности, аж до часу своєї несподіваної смерти. Дати похоронів ще не устійнено.

СОЮЗІВКА ГОСТИЛА ТИСЯЧІ ВІДВІДУВАЧІВ, ЗОКРЕМА МОЛОДЬ, ПІД ЧАС ЗАКІНЧЕННЯ ЛІТНЬОГО СЕЗОНУ

Союзівка. — Тисячі відвідувачів, зокрема молодь, з усіх закутків ЗСА й Канади дослівно облягали цю оселю УНСоюзу під час довгого вікенду з нагоди Свята Праці від п'ятниці до понеділка, 31-го серпня до 3-го вересня, насолоджуючись гарною хоч і парною погодою, різноманітними культурно - розваговими програмами, спортовими змаганнями, добрими оркестрами, які приґравали ім до танців у вечірніх годинах, та товариськими зустрічами у затишних алеях оселі.

Коли на тенісових кортах Союзівки чергувались розгривки за індивідуальні першенства Української Спортової Централі Америки й Канади (УСЦАК) і за нагороди УНСоюзу, „Свободи", „Українського Тижневика" і Союзівки, то на одинокому відбиванковому корті стояли в черзі „трійки" і „шістки" молодих змагунок і змагунів, граючи з не меншим завзяттям за тільки їм відомі нагороди.

У суботу, 1-го вересня, у басейні Союзівки відбулись 23-ті з черги плавацькі змагання за першенства УСЦАК і за медалі УНСоюзу, в яких взяло участь понад 40 молодих учасників.

Передвісником багатолюдного вікенду було велике число молоді, яка почала розташовуватись на оселі і в її околицях вже в п'ятницю, 31-го серпня. У вечірніх годинах тераса павільйону „Веселка" була заповнена гостями і відвідувачами під час забави під звуки оркестри Союзівки в складі Алек Худолій, Дорко Сенчишин і Микола Шкварко з вокалісткою Оксаною Тромсою.

У суботу увечері на Союзівку загостила із сусідньої оселі СУМ-А в Елленвіллі, Н. Й., духова оркестра „Трембіта" з Монтреалю під батутою молодого музиколога Юрія Кулицького. Оркестра виконала ряд українських пісень і композицій для численно зібраних гостей над басейном оселі і на терасі. Після програми відбулись дві забави — на терасі і в залі „Веселки" під звуки оркестр „Веселі часи" і „Темпо".

У неділю увечері, у переповненій залі „Веселки", Союзівка зарепрезентувала другу мистецько-розвагову програму, під час якої виступили соліст-тенор Ед Іванко з Канади та квартет Театральної Студії Молоді з Філядельфії під керівництвом Володимира Шашаровського та інж. Романа Шведа. Знаменито диспонований Е. Іванко виконав ряд українських популярних пісень під акомпаньямент піяніста Томи Гринькова. Квартет з Філядельфії в складі Михась Кострицький, Андрій Бойко, Марко Клос і Ромко Кнігницький, з участю Р. Шведа, забавляв глядачів гумористичними скечами і піснями. Конферансьє під час обидвох програм вела Аня Дидик, яка рівнож представила гостюючих на Союзівці членів Головного Уряду УНСоюзу — предсідника д-ра Івана Флиса з дружиною, заступницю головного предсідника Марію Душник з чоловіком, касира Уляну Дячук з чоловіком, контролерів д-ра Богдана Футея і проф. Івана Телюка з дружинами, радного Миколу Хоманчука з дружиною, почесних членів Йосипа Лисогора і д-ра Ярослава Падоха з дружинами, місцевого пароха о. шамб. Богдана Волошина, Міс Союзівку Оксану Кондрат та присутніх на залі секретарів і організаторів УНСоюзу. До танців під час забави приґравала оркестра „Веселі часи".

Зустрічі й розмови, як і тенісові змагання, продовжувались у понеділок, хоч багато відвідувачів вже вибирались домів перевантаженими автомобілями дорогами. Перед від'їздом деякі гості вже замовляли кімнати на Союзівці на суботу й неділю, 15-16 вересня, щоб взяти участь у традиційних вже днях УНСоюзу поєднаних з вибором Міс Союзівки та з атракційною культурно-мистецько-спортовою програмою напередодні осіннього сезону.

ФІДЕЛЬ КАСТРО ГОСТРО КРИТИКУЄ АМЕРИКУ НА КОНФЕРЕНЦІЇ „НЕВТРАЛЬНИХ" КРАЇН

Гавана. — Кубинський президент Фідель Кастро відкрив у понеділок, 3-го вересня у столиці Куби Гавані конференцію так званих „невтральних", насправді комуністичних або комунофільських країн, 80-хвилинною промовою, яку відчитав із заздалегідь приготованого тексту, при чому, він різко нападав на ЗСА, як джерело всіх сучасних лих міжнародного світу. Найпалкіше Кастро заперечував закид, наче би Куба була „знаряддям" Совєтського Союзу: СССР, — казав він, — є приятелем Куби і Куба є приятелем СССР, якому завдякує рятунок у часі, коли Кубі погрожувало знищення. Куба, — казав Кастро, — є „соціялістична, радикальна і революційна", але не пробує накидати свою систему правління іншим країнам. Про приявність в Африці понад 30,000 війська Куби — не сказав нічого. Кастро таврував також Єгипет, як „зрадника".

З цього приводу прийшло до першого зудару на тій конференції, бо приявний заступник міністра закордонних справ Єгипту Ґутрос Ґалі запротестував проти такого закиду і закинув Кубі, що вона, як господар конференції „невтральних" країн, повинна бути „примирлива і посередницька". Кастро також атакував Комуністичний Китай, як „нового союзника Америки", — у зв'язку з чим китайський амбасадор вийшов із ґалерії дипломатів. Те саме зробив, американський амбасадор Вейн Смит, який перебуває на Кубі у неприявності амбасадора: ЗСА і Куба Фіделя Кастра не мають визнаних дипломатичних взаємин.

На конференції на Кубі є репрезентовані 92 держави, при чому приявними є 42 голови держав та провідники „визвольних" рухів. Між ними лідер терористичної Палестинської Визвольної Організації, Яссір Арафат. Репрезентанти Югославії і Індії зголосили багато поправок і змін до резолюції, що її приготовили кубинські комуністи: Югославія і Індія наполягають, щоби та конференція трохи більше нагадувала дійсно наради „невтральних" держав.

Міністер Даян відбув конференцію з представником Палестинської Визвольної Організації

Тель Авів. — Міністер закордонних справ Ізраїля Моше Даян відбув конференцію з представником Палестинської Визвольної Організації, будучи першим ізраїльським міністром закордонних справ, що відбув офіційну зустріч з представником ПВО, згідно повідомлення ізраїльського радіо.

Одначе, в тому самому дні, прем'єр-міністер Менахем Бегін заявив, що немає жадної зміни у відносинах між Ізраїлем та ПВО.

Державне ізраїльське радіо повідомило, що Даян відбув двогодинну конференцію з д-ром Агмадом Гамзе Натше, членом Палестинської Національної Ради, в містечку Геброн, на окупованому західньому побережжі Йордану. Радіо порівняло Палестинську Національну Раду до „Палестинського Парляменту" та додало, що Натше — це єдиний араб на окупованих територіях, що належить до цієї Ради. Ця зустріч була першою того роду подією між ізраїльським міністром та представником ПВО.

Д-р Натше, лікар по професії, був назначений членом Палестинської Національної Ради, коли його вигнали зі західнього побережжя чотири роки тому під час міських виборів. Про нього теж кажуть, що він є провідником Комуністичної Партії на західньому побережжі Йордану.

Радіо далі повідомило, що д-р Натше під час дискусії з міністром Даяном придержувався точно лінії партії, яка голосить, що палестинська держава мусить постати на арабській території, окупованій Ізраїлем.

ВСЕЛЕНСЬКИЙ АРХИЄРЕЙ ІВАН ПАВЛО II БУДЕ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

(Офіційний Комунікат Філядельфійської Архидієцезії)

Папа Іван Павло II

Святіший Отець Іван Павло II прибуде до Філядельфії 3-го жовтня ц. р., о год. 2-ій по полудні, літаком на міжнародне летовище. Там офіційно його привітають: Кардинал Іван Круль, губернатор Пенсильвенії Дік Торнбурґ і посадник міста Франк Різзо. З летовища Святіший Отець переїде автом почерез міст при вул. Джірард до вул. Брод і, зі скорістю 15 миль на годину, до катедри свв. Верховних Апостолів Петра і Павла, при вул. 18-ій і Бенджамін Френклін Парквею. У катедрі о год. 4-ій по полудні Папа відслужить Божественну Літургію і виголосить проповідь. Після Богослуження переїде Парквеєм і Вест Рівер Драйв до резиденції Кардинала І. Круля, де заночує. Уміжчасі відвідає римо-католицьку Семінарію св. Чарльса.

У четвер, 4-го жовтня вранці Папа Іван Павло II відвідає церкву недавно канонізованого, св. Івана Нюмана.

Опісля Його Святість Папа Іван Павло II відвідає український католицький митрополичий собор Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, при 830 Північ Френклін вулиці у Філядельфії.

Українські католицькі Владики на терені ЗСА, а також Владики Закарпатської, Мунгальської Митрополії візьмуть участь у зустрічі Святішого Отця у нашому митрополичому соборі.

Ціль відвідин Папи є пасторальна. Це велике вирізнення для нашої Церкви, що її відвідає Вселенський Архиєрей, Видимий Голова Церкви, Вікарій Христа на землі й Верховний Пастир усіх Християн.

Саме цього року минає 90 літ від часу, коли у місті Шенандоа, Пенсильвенія, отець Іван Волянський відправив першу Божественну Літургію у нашому обряді. Відтоді релігійне життя постійно зростало і з цього скромного початку маємо у ЗСА 6 Епархій нашого обряду, в тому дві митрополії.

У четвер 4-го жовтня, о год. 9-ій ранку, Папа відслужить Божественну Літургію у Конвенщен Гол для священиків і семінаристів та виголосить проповідь про священиче служіння.

В год. 11-ій від'їде з Філядельфії і по короткій зупинці в Дес Мойнес, Айова, прибуде до Чікаґо.

У дні 7-го жовтня, у Вашінґтоні, Папа відслужить, Божественну Літургію на площі коло пам'ятника Вашінґтона, а також буде у Білому Домі.

Незабаром повідомимо вірних про процедуру і порядок відвідин у нашій катедрі.

Москва покликається на „законодавство"; переводить „чистку" книжок на виставці

Москва. — Представники совєтського уряду продовжують „чистку" книжок на американській книжковій виставці в Москві, де відбувається Міжнародна Книжкова Виставка, обороняючи свою дію, як „найвище підтвердження свободи слова".

Покищо немає офіційного виказу, скільки сконфісковано чи звернено американських книжок. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Антоні Остен, повідомляє, що 11 книжок сконфісковано 3-го вересня, 11 — 2-го вересня. Сім з 13-ти книжок з видавництва „Рендом Гавз" також сконфісковано, та 8 інших видань забрано до цензури.

У виставці беруть участь 1,800 різних видавництв, включно зі совєтськими. Американська група має 251 видавництв, тоді коли в 1977 тільки 73 книжкові підприємства брали участь у виставці.

Згідно з інформацією совєтського уряду, ціллю виставки є „поширювати міжнародну виміну книжок та зміцнити обопільно корисні торговельні зв'язки між видавцями книжок різних країн".

Борис І. Стукалін, голова Державного Видавничого Комітету та Організаційного Виставкового комітету запитаний, чому совєтський уряд конфіскує деякі книжки, сказав: „Ми маємо законодавство, що забороняє деякі книжки. Ми не впускаємо книжок, які пропагують війну й расизм, книжки, що мають антисовєтський характер, та поширюють порнографію і книжки, що ображують гідність держав-учасників.

„Велика більшість придержується тих умов. Є кілька, одначе, що привезли книжки, що йдуть у розріз з нашим законодавством. Згідно з нашими законами, цих книжок не можна виставляти на виставці.

„Це неправильно твердити, що це є порушення свободи слова. Це є найвище підтвердження свободи слова, бо свобода слова про-

(Закінчення на стор. 4)

КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ОСЕРЕДКУ

В цьому шкільному році, від вересня ц. р., в Осередку української культури й освіти у Вінніпеґу, Департамент славістичних наук при Манітобському університеті, провадитиме курс української мови для початківців. Викладачем курсу буде д-р Наталія Апонюк.

Курс української мови (52.091 — Інтродакторі Юкрейнієн) це кредитований університетський курс для тих без засадничого знання мови. Більшість часу буде присвячена для вивчення розговірної мови, і рівночасно будуть вивчені деякі засади граматики.

За дальшими інформаціями можна звертатися до Департаменту славістичних наук при Манітобському університеті на телефон: 474-9370.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУЛИСЬ 24-ТІ ТЕНІСОВІ І 23-ТІ ПЛАВАЦЬКІ ПЕРШЕНСТВА УСЦАК

Союзівка. — Понад 160 змагунів і змагунок з різних місцевостей ЗСА й Канади взяли участь в крайових змаганнях за індивідуальні першенства в тенісі і плаванні Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК), які відбулись тут у присутності численних глядачів під час довгого вікенду з нагоди Свята Праці від п'ятниці до понеділка, 31-го серпня до 3-го вересня. Ці 24-ті з черги тенісові і 23-ті плавацькі змагання влаштовував Карпатський Лещетарський Клюб (КЛК) за нагороди УНСоюзу, „Свободи", „Українського Тижневика" і Союзівки. Цьогорічні змагання були присвячені 85-річчю УНСоюзу.

Церемонія відкриття тенісових і плавацьких змагань на Союзівці

(Світлив Іван А. Флис)

Тенісовий Турнір

З уваги на те, що деякі зголошені до тенісового турніру змагуни були вже на Союзівці кілька партій вдалось розіграти ще в п'ятницю, що звільнило корти в суботу для юнаків і юначок, яких було рекордове число — 50, що свідчить про зростаючу популярність „білого спорту" серед молоді. У загальному, до турніру зголосилось 124 учасники, а стартувало 117 — на 16, менше, як рекордове число в 1977 році. Перші дві рунди змагань в групі чоловіків відбулись на кортах стейтового університету в Ню Полц, Н. Й., де й започатковано рунду переможених, тобто змагунів з одною програною. Розгривки у 12-

(Продовження на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

40 років тому

Сорок років тому, у першому тижні 1939 року, розпочалося божевілля, яке ввійшло до історії під назвою Другої світової війни. Воювали у ній в уніформах — статистики вираховували — 16,363.659 змобілізованих вояків, — одні для поневолювання, інші для оборони себе і своєї батьківщини. Подаване вченими статистиками число жертв Другої світової війни 1,078.162 —далеко не відповідає дійсності; тут ідеться тільки про вояків, алеж мільйони вигинули з наказу психопата Гітлера, який винайшов „остаточну розв'язку" жидівського питання у фізичному винищуванні всього жидівського населення в усіх окупованих німцями країнах, — десятки і сотні тисяч цивільного населенню вигинули на прерізний лад у тому страхітливому періоді, що розпочався скиненням перших німецьких бомб 1 вересня 1939 року на залізничній станції, комунікаційні вузли і відкриті міста у Польщі, та закінчився 7 травня 1945 року беззастереженою капітуляцією Німеччини, після того, як очманілий манією великости і запаморочений теорією про вищість німців, як „геррен-фольку", Адольф Гітлер пустив собі в берлінському бункері кулю в лоб.

Ніщо не діється без причини. Але по нинішній день історики і публіцисти не можуть погодитися, чи причиною вибуху Другої світової війни був препоганий текст Версальського договору, який породив у німців гін до помсти, чи тією причиною був злощасний Мюнхенський договір з 30 вересня 1938, в якому Англія і Франція погодилися на поділ Німеччиною Чехо-Словаччини, чи був це пакт Ріббентропа-Молотова з 24 серпня 1939 року, офіційно „пакт неагресії" між гітлерською Німеччиною і Совєтським Союзом Сталіна, — чи, може, справді був це тільки конфлікт між Німеччиною і Польщею за Ґданськ (Данціг) і чи можна було виминути Другу світову війну, коли б Польща погодилася була на німецькі вимоги щодо Ґданська. З історичної перспективи і на основі великої вже літератури, проголошених документів і таких авторитетних споминів як Вінстона Черчілля та багатьох інших державних мужів, можна вже з певністю твердити, що Ґданськ був тільки другорядною причиною до наїзду Гітлера на Польщу, Францію, Норвегію, Грецію й інші країни, — це була така сама неістотна причина Другої світової війни, як неістотною причиною вибуху Першої світової війни було вбивство австрійського престолонаслідника архикнязя Франца Фердинанда і його дружини в Сараєво 28 червня 1914 року. Правдивою причиною була зроджена в божевільній голові Адольфа Гітлера ідея заволодіти над світом і встановлення під кермою Німеччини „миру на 1.000 років".

Люди не читали „Майн Кампфу", та й ті, що його перечитали не могли повірити, що її автор захоче здійснювати свої ідеї такими кривавими ділами. Заснувавши Націонал-соціялістичну партію спершу з семи членів — Адольф Гітлер став канцлером Німеччини 30 січня 1933 року легально, діставши цей пост з рук маршала Гінденбурга, вигравши демократичним способом парляментарні вибори. Це був історичний доказ, що народні маси можуть помилятися, як теж це був ще один історичний доказ, що одна людина може стати благословенням для людства, або її прокльоном.

Друга світова війна вибухла, бо не було міжнародного апарату, який міг би протиставитись безглуздій мілітарній агресії Німеччини Гітлера, який разом із другим таким психопатом, Сталіним, рішив був поділити світ між Німеччиною і Росією. Опісля він пішов війною проти Росії, жорстокою політикою Ганса Франка у Польщі, Еріха Коха в Україні та інших подібних їм наставлених в окупованих країнах тиранів змобілізував проти себе всі народи, — і штовхнув свій народ і свій край до руїни та безславно покінчив з собою, перейшовши в історію, як божевільний деспот.

Це були страшні часи. Молоді люди і всі ті, які мали щастя пережити роки 1939-1945 поза Европою, не можуть навіть уявити собі, яке це було страхіття. Закінчилася Друга світова війна трагічно також для західніх переможців: бо Альянти виганяли диявола велзевубом, а це погана розв'язка. Вигравши війну, ведену на два фронти, проти Німеччини і проти Японії, Рузвелт і його наступник Труман поклали в пактах у Ялті і Потсдамі підвалини під комуно-совєтську імперію і над світом повисло мариво третьої світової війни. Ліга народів у Женеві виявилася безсильною, беззубою, кволою і немічною. Об'єднані Нації страшенно нагадують Лігу народів з-перед Другої світової війни. Не дай, Боже, щоби мир був залежний від Об'єднаних Націй! І дай, Боже, щоби Захід, зокрема ЗСА, усвідомили собі, хто є справжнім ворогом миру!

Гаррій Імас

ХЛІБ

ПІСЛЯЖНИВНІ РОЗДУМИ ЖУРНАЛІСТА

[1]

I

День стомився. Десь за обрієм уже червоніє диск сонця. Ніби простягаючи до нього свої шляхи-стежини, туди ж за обрій тягнеться й хлібне поле. Моє поле... Я люблю його й сумую за ним. За запахом молока і жита, диму і спеки.

Подумки йду полем. Оглядаюся навколо — лише земля й небо. Та ось праворуч видно машини. Вони вже на чималій відстані від мене. Я зупиняюся, піднімаючи зі стерні золоте зернятко. Скільки в ньому спраги й людського поту, надії й суму...

На українській землі до хліба завжди ставилися з повагою. Пам'ятаю, коли по війні був голод і в хаті не було хліба, то й не було пісень у наших селах та містах. А коли хлібороби перебороли посуху й наступного літа заколосилася нива, здавалося мені, що раділи не тільки люди, а й раділо небо, раділа земля.

На нашій українській землі, де б ви не побували — на Буковині чи Галичині, вздовж берегів Славутича чи Буга — скрізь професія хлібороба — найстародавніша та найшанованіша професія...

Не лише в амфорах єгипетських гробниць знаходять зерна пшениці. Недавно українські археоги, які розкопали десятки стародавніх поселень між Дністром і Прутом, схилили свої голови перед шматком печеного хліба, якому не сотня — тисяча літ. Шматок хліба... У кам'яному віці, коли люди ще не знали, що таке метал, вони вже сіяли хліб. Бо немає на моїй землі більш важливої справи, ніж ростити хліб, плекати ниву.

Під час одного з останніх відряджень від чернігівської обласної газети мені довелося летіти гелікоптером над Хотинщиною вздовж берегів Дністра. Два чудових кольори дарував моїй землі той серпень: зелений — смерекові ліси й яблуневі сади, і жовтий колір — колір золотого колосся, колір хліба. І був ще один колір — білий. Димом здіймався він угору над комбайнами, які залишали позаду вимолочені валки.. То був хлібний рік України — понад один мільярд пудів хліба дарувала щедра земля.

І нинішнього року українське поле добре вродило. Але коли у хаті господаря панує безладдя, то й діла не буде. Не може одна Україна своїм хлібом годувати інші республіки, що нині під владою Москви. Тим часом вона знову і знову вимагає від Києва збільшити постави хліба, дати все, що тільки можливо.

II

З думою про хліб моєї землі оглядаю американські газети. Читаю: Департамент сільського господарства повідомив про те, що Совєтський Союз додатково купить 375 тисяч тонн кукурудзи в рахунок цьогорічних поставок. Причому, як свідчать офіційні кола, зерно, що раніше було визначено приватними експортерами як таке, що транспортується за океан, у невідоме місце призначення, нині направлено до Совєтського Союзу.

Отже, знову неурожаї. Що це? Результати безгосподарности, чи тільки погані кліматичні умови стали на заваді?

У совєтській пресі, скажімо, — ані слова. Тим часом продаж американського зерна Москві визначається солідною цифрою у 13,9 мільона тонн — 10,8 мільйона кукурудзи і 3,1 мільйона пшениці. Це зерно має бути поставлено до 30 вересня.

У Департаменті сільського господарства розраховують, що Совєтський Союз закупить ще більше зерна — близько 15 мільйонів тонн. Чим обумовлені далі прогнози?

Звичайно, несприятливі кліматичні умови, що склалися у Східній Европі і зокрема на значній території Совєтського Союзу, підірвали надії Москви на високий урожай. Коли холодна волога весна раптом змінилися сухою спекою, стало очевидно, що без допомоги капіталістичних Америки чи Канади не обійтись. Нині у ЦК КПСС передбачають, що кількість зернових коливатиметься у межах 170-180 мільйонів тонн, що значно нижче намічених Совєтським Союзом 226 більйонів. Тож не дивно, що газета „Ню Йорк Таймс" мала рацію, коли писала: „Якщо прогнози стануть дійсністю, Політбюро ЦК КПСС зіткнеться з новою пекучою проблемою".

Ось чому розрахунки на те, що Москва закупить всі 15 мільйонів тонн зернових, небезпідставні. Йдеться про кукурудзу, а також пшеницю, без яких Совєтському Союзові не збільшити ресурсів м'яса й не поліпшити харчування населення. Враховуючи ці потреби, а також очікуване зниження урожаю зернових у 1979 році, роблять висновки західні експерти, Совєтському Союзові доведеться використати свої золоті запаси і закупити не менше 26 мільйонів тонн пшениці та кукурудзи, подібно до того, як він зробив у 1975 році.

Читаю американські репортажі про хліб. Прогнози, прогнози...

(Продовження на ст. 3)

Архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВУЗОЛ

(2)

Від 70 року і аж до початку XX ст. ізраїльтяни в Палестині були цілком незамітним меншостевим фрагментом: в 1900 рр. їх нараховували разом з Самарянами щось коло 15 тисяч. У діяспорі ж прийшло до перетворення по лінії нового напрямку, талмудизму, що племінну і родову свідомість заступив загальним національно-релігійним переконанням. Дуже скоро затратились родоводи, так важні у Старому Завіті, і головним стало уніформоване пояснення Священого писання Старого Завіту — Талмуд. Це привело до перетворення ізраїльтян у новий націо-соціо-релігійний комплекс, який з часом став усвідомлювати себе як жидівство. З'явився навіть прозелитизм, на що ізраїльтяни ніколи не хворіли. Коли в середині УІІІ ст. хозари прийняли жидівство, прийшло до утворення двох різних галузей, які від середньовіччя стали зватися: „сефардім" на Заході з нащадків ізраїльтян та „ашкеназім" на Сході з навернених хозар (хозари — тюрки, не семіти, тепер нараховують: сефардім — півмільйона, ашкеназім — 15,000.000). Релігійна вибраність Старого Завіту стала перетворюватися в ідею політичної особливости та вирізнення. Релігійність переплелася з політичними аспіраціями настільки, що стала остаточно тільки конечною традиційною формальністю.

Під кінець XIX ст., старанням головно Герцля, зформувався рух відродження, т. зв. сіонізм. Спроби подібних рухів бували, щоправда, й раніше, але успіхів не мали. Модерний сіонізм, зформований в Західній Европі жидами „сефардім", після смерти Герцля був цілковито опанований течією східнього жидівства під проводом Ґінсберґа з Києва. Його версія сіонізму мала прикмети націоналістичного динамізму з нотками утопізму. Він відкинув пануючу мову їдіш і поставив вимогу запровадити гібру або інакше єврейську мову. (Може тому деякі кола вимагають називати жидів євреями?). І, між іншим, викуплення та заселення Палестини, що й почалося від початку нашого століття.

Використовуючи племінну традицію та магометанські закони про землю, перші еміґранти-колоністи, головно з українських та білоруських (російських!) земель легко й дешево опанували земельні площі. Зважаючи на убогість і відсталість автохтонів-арабів, початкова фаза колонізації виглядала як щасливий поворот у житті країни.

* * *

Із так зв. рухом Вагабі (від Магомеда ібн Абд уль-Вагаб) від 1750 року почалося пробудження арабського світу і модерна арабська історія. До речі, назва араби в різних місцевостях має свої відміни, але в принципі означає те, що номади, кочівники. Арабський світ остаточно вийшов з-під отоманського володіння в час Першої світової завірюхи, а саму отоманську імперію викінчив в 1922 році турок Кемаль Паша Ататюрк.

Свята Земля з Єрусалимом є об'єктом пошани однаково для християн, жидів і мусулман, головно арабів. Це робить Палестину „каменем суперечки" і якенебудь одностороннє вирішення любої справи шоком відбивається майже в цілому світі. Отож не диво що справа Ізраїлю та арабських виселенців виходить поза рамки місцевої проблематики.

На сьогодні держава Ізраїль нараховує майже три мільйони мешканців. Все це, звичайно, еміґранти, головно останніх повоєнних часів. Відтоді ж датується й масове виселення арабів з їх земель. Виселенців або т.зв. „переміщених осіб" нараховують в довколишніх країнах майже стільки ж.

Наприклад, до 1966 р. тримільйонове королівство Йордан прийняло 700,000 виселенців, а опісля війни 1967 року ще 350,000. І живуть вони в більшості по величезних таборах. В Йордані 29 таких таборів: Агабат Ябер — на 32,000 осіб. Опікується виселенцями спеціяльна організація УНРВА. Подібне й по інших довколишніх країнах, з тією хіба різницею, що інші арабські країни активно підтримують політичну діяльність палестинців.

* * *

Палестинська проблема від певного часу стоїть ясно в центрі світової політики. Забагато інтересів, почуттів та розрахунків схрещується в тій точці, щоб можна було якось відсунути увесь комплекс на другорядне місце. І задалеко зайшли діючі партнери, щоб видно було якубудь ясну формулу компромісу. Тим більше, що тепер і терези збалянсувались. 30 років тому висока цивілізація жидів і світова матеріяльна для них підтримка ставили їх ясно в положення панів ситуації. Відтоді все радикально змінилося: араби знайшли джерело для фінансової бази, а з цим і шляхи до освіти, цивілізації, політичних та культурних контактів.

Сьогодні ніхто навіть не сміє думати про вирішення палестинської проблематики. Усе зводиться до міркувань про способи збереження якогось „статус кво", тобто тимчасового делікатного балянсу, який щораз більше набирає прикмет плинности. Але всім ясно, що колись таки наступить момент, коли треба буде почати мову про вирішення. Тим то сьогодні так багато й інтенсивно пишеться про цілий комплекс та окремі деталі цієї складної й заплутаної проблематики: пишуть жиди в Ізраїлі і поза Ізраїлем, пишуть араби у себе і для зовнішньої інформації, пишуть також різні обсерватори та діючі фігури. Сам список літератури, що її я, напр., одержую, порядком інформації, перебільшив би розміри цієї бесіди. А це ж далеко не все...

* * *

На наших очах проходить незвичайний і безпаралельний процес: молоді американські жиди з модерною освітою зформували динамічний рух за признання Христа справжнім Месією. „Джу фор Джізес" з центром в Каліфорнії, впродовж кількох років працюючи випробуваними способами протестанських навернень, вони збудували цілком солідну й імпозантну базу і почанають посягати на впливи в Ізраїлі. Це могло б мати вплив на далекосяглі та широкі вирішення багатьох заплутаних та скомплікованих проблем. Могло б, звичайно, не сьогодні, а завтра. Хай Господь допомагає їм задля того завтра!

(Кінець)

Володимир Барагура

МУХА, ЧИ МАРІЯ?

(За правильне вживання імен у дописах)

(3)

Читачі, які слідкують за проявами нашого громадського життя, спостерігають, що в дописах, звітах, згадках, повідомленнях, заявах, офіційних письмах, які появляються в інформаційній загальній пресі і зокрема в жіночих журналах, що особам жіночої статі дається здрібніле, пестливе ім'я, яке ніколи ніяк не вказає на справжнє ім'я, дане згаданій особі під час хрищення, наприклад, Ака, Ока, Ціка, Муха, Зюня, Ліля тощо.

Цей звичай так розповсюдився і закорінився, що навіть жінки інтелектуали і професіоналісти, хоч які вони емансипантки і визнавці „руху визволення жінки", вживають цих фамільярних пестливих і здрібнілих імен, які виглядають доволі комічно, коли перед ними стоїть науковий титул „проф.", „д-р"... Немислиме, щоб хтось із чоловіків, учених, дослідників, професорів університету вживав такі пестливі форми: Михась, Місьо чи Хвасько Грушевський, Іванчик Франко, Асик Шевченко, Коля Лисенко, Вася Стефаник, проф. д-р Олесь Колесса.

Здрібнілими, пестливими, демінутивними іменами можна називати людей тільки за певних умов і обставин, як, наприклад, в родині, серед знайомих, в тісному колі членів організації якоїсь околиці, де дана людина популярна і загально відома. Такі демінутивні, ласкаволюбовні, пестливо-ніжні імена можна теж вживати у відношенні до популярних у всьому громадянстві людей, загально відомих спортсменів, людей із мистецького світу, зокрема розвагового. Вживають їх при псевдонімах поети, письменники, мистці, гумористи.

Є ще категорія демінутивних імен, які втратили своє пестливе забарвлення і не роблять труднощів та не викликають сумнівів щодо оригінального звучання імен, але й їх треба уникати в дописах до газет. Це: Леся (Олександра), Галя (Олена), Христя (Християна), Оля (Ольга) тощо.

Дописувачі до газет і журналів повинні собі з'ясувати й усвідомити, що їхні дописи, поскільки вони появляються не в льокальній, але всекрайовій пресі, призначені не тільки для їхньої місцевості, але й загалу читачів. Ці дописи зафіксовують, задокументовують певні громадські явища, події, акції і в майбутньому вони служитемуть інформаційно-довідковим, чи навіть документально-джерельним матеріялом для дослідників громадсько-національного життя. За десяток років годі буде розшифрувати, хто такий Ціка, Очка, Сяха, Люня, Пуся... Через те і весь інформативний матеріял може виявитися зовсім, або бодай частинно безвартим.

А вже зовсім глумливо виглядає, коли такі здрібнілі чи пестливі імена або порекла подаються в посмертних згадках, подяках (це ж документи часу), чи ними підписуються члени родини покійного. У тому випадку члени родини не повинні теж вживати своїх академічних, професійних чи почесних титулів, бо для померлого вони тільки — дружина, син, донька, а не професор, доктор, інженер, маґістер, радник, меценес, директор тощо.

Імена треба подавати в повному звучанні, а не ініціяли, зокрема при таких популярних прізвищах, як — Лівецькі, Рудницькі, Чайківські, Кульчицькі. В таких випадках добре додати ще й „друге" ім'я, або примаймні ініціял.

(Закінчення на стор. 4)

Появилася збірка писань Михайла Сосновського

Торонто. — На початку серпня появилася у серії Бібліотеки Українознавства Наукового Товариства ім. Шевченка 735-сторінкова вибірка з писань Михайла Сосновського п. з. „Між оптимізмом і песимізмом", що охоплює частину його творчости за роки 1968-75. Книжка вийшла у чотириріччя невиясненої смерти автора, видатного українського публіциста і журналіста нашого часу, колишнього головного редактора „Гомону України" і редактора „Свободи", відомого зі своїх попередніх публікацій („Україна на міжнародній арені 1945-1965", „Дмитро Донцов — політичний портрет").

У 8-ми розділах книжки порушено теми, що стосуються становища українського народу на рідних землях, питання української зовнішньої політики, імплікацій китайсько-совєтського конфлікту, нових напрямків у міжнародній політиці, Об'єднаних Націй та актуальних питань практичної політики й ідеології. Багато місця відведено есеям, статтям і деяким доповідям, що займаються проблемами української діяспори в усіх аспектах її життя та шукають заходів, щоб зберегти її на майбутнє. Обкладинка в мистецькому оформленні Якова Гніздовського. Мовну коректу перевела п-і Людмила Волянська при допомозі, тепер уже покійного, Вячеслава Давиденка. Ілюстрований додаток виготовив Богдан Гошовський. Передмову до книжки написав Анатоль Камінський, за якого словами „вона є не лише зразком високовартісної публіцистики і журналістики, але й поважним вкладом у розвиток нашої політичної думки".

Книжку можна замовляти, пишучи на адресу: Oksana Sosnowsky 11 B Cannon Rd. Toronto, Ont. M8Y 1R8.

Ціна примірника у твердій полотняній оправі 16 долярів (і 2 доляри на кошти пересилки).

Любомир Калинич

АРХІТЕКТ В ОБЛИЧЧІ СУСПІЛЬСТВА

[1]

Архітектурна професія є дуже багатогранна. Вона розгалужується на різні спеціялізації, різні напрямні та входить дослівно в усі галузі життя інших професій, в життя громадян суспільства. Плянування архітектурних елементів у просторі впливає на рух-циркуляцію людей у житлових площах, парках, чи містах. Композиція пропозицій проєкту, його злиття з природою, довкіллям, гама барв, варіянти світла та тіні в поодиноких партіях будови мають вплив на почування живої людини, діють як психологічний чинник у позитивному чи негативному розумінні, впливають навіть на спосіб думання людини. Тому високошкільні архітектурні заведення у навчальних програмах для своїх учнів майбутніх архітектів так багато ваги прикладають якраз архітектурному плянуванню. Більшість об'єму усієї архітектурної навчальної програми є присвячена архітектурному плянуванню, а меншість займають інші предмети, як напр. архітектурна будівельна інженерія, будівельні матеріяли, історія мистецтва, механо-електрика, теорія професійної практики тощо.

Через заангажованість архітекта як професоналіста в інші галузі громади виникає потреба оцінки взаємного зрозуміння, виникає потреба пляну співпраці. Ця співпраця базується головно на спільних ділових конференціях-зустрічах архітекта з клієнтом, клієнтами, а часто з цілим будівельним комітетом. Під час такої конференції-зустрічі приходить інтелектуальне зближення між архітектом та його клієнтом. Проєктодавець проаналізує спосіб думання та психологічний статус людини, з котрою конферує, її світогляд, уподобання, підхід до архітектури модерної, консервативної, чи сполуки обох. Проєктодавець повинен уміло спрямувати спосіб думання свого клієнта на правильні рейки, бо клієнт може у своїх думках не добачувати пов'язання своїх уподобань з інтеґральним випосаженням зовнішнього та внутрішнього вигляду даного проєкту як цілости. Кладемо акцент на „інтеґральність", бо один з найвизначніших архітектів XX століття Франк Ллойд Врайт твердив, що форма повинна слідувати за функцією. У своїй книзі п. н. „Заповіт Франка Ллойда Врайта" він пише: „мені видається, що органічна архітектура є єдиним наочним доказом цього (архітектурного, Л. К.) модерного мистецтва". Клієнт знову запізнається зі своїм архітектом, його філософією пояснень поодиноких питань, його персональністю, також з виконаними архітектом проєктами. Клієнт, як власник даного проєкту, повинен добре проаналізувати підбір архітекта як проєктодавця для свого проєкту, бож він віддає у руки архітекта поважний капітал, яким архітект повинен уміло ородувати, щоб належно випосажити даний проєкт у тривкі будівельні матеріяли, і надати проєктові відповідної архітектурної естетики.

Як і в інших професіях є кращі й гірші, так і в архітектурі є більше й менше творчі архітекти, є архітекти, які спеціялізуються у певнім характері будинків, є ландшафтні архітекти. Є також архітекти контроверсійні. Якість роботи контроверсійного архітекта є легше оцінити, але з перспективи часу. На мою думку, контроверсійні архітекти є звичайно добрими архітектами, рідше геніяльними, вже хоча б якраз через те, що багато не сприймають їхньої мистецької творчости. Для прикладу, з історії мистецтва наведемо прізвище генія Мікель Аджеля, який був всестороннім мистцем, а саме: скульптором, архітектом і малярем. Він ніколи не був контроверсійним. Сучасники Мікель Анжеля називали його наскрізь модерним, божеським. Васарі, письменник і скульптор (1511-1574), який перший почав писати біографії мистців, говорить про Мікель Анджеля, як про найкращого мистця старинних і модерних (тодішніх) часів. Вправді, в другій половині 17-го та у вісімнадцятому столітті деякі академічні та церковні круги у Франції почали критикувати Мікель Анджеля, але тільки за неточність біблійних сцен, проте ніколи не критикували його мистецької якости. В музичному світі таким великим генієм був Бетговен. Згадав я про музику, бо під час моїх студій у Ґраці (Австрія), декан архітектурного факультету д-р Фрідріх Зоттер одного разу висловив думку своїм молодим студентам, що архітектурний проєкт — це „заморожений музичний акорд". Бож музичний акорд своїми компонентами, подібно як архітектурний твір своїми пропорціями та кольорами, творить гармонію мистецької композиції.

Слід належно підкреслити, що архітекти мають далеко менше контакту зі суспільством як інші професіоналісти тому, що пересічно заможний громадянин дуже рідко заангажовує архітекта, а у значній більшості взагалі не заангажовує. Для потреби, наприклад, житлового дому-резиденції він звичайно набуває вже споруджений дім, а професіоналісти переважно урядують у винаймлених бюрах професійних будинків. Коли хтось хоче побудувати новий дім, то може сконтактуватись з контрактором, який має десятки вже приготовлених стандартних плянів, котрі є виготовлені у такий спосіб, що даний дім можна відносно економічно сконструювати, без оплати професійних обслуг архітекта. До архітектів звичайно звертаються люди, які мріють про будинок нестандартний, але сконструйований у спосіб точний до їхніх бажань, якщо хочуть мати будинок, який був би оригінальним і щоб він відрізнявся від інших. Наведу також приклад, чому архітект має менше контакту зі суспільством як інші професіоналісти, бо громадяни у загальному частіше та більше потребують лікаря, адвоката чи книговода як архітекта. Винагорода цих професіоналістів є відносно поміркована і пацієнт чи клієнт може собі на це дозволити. Щождо професії в архітектурі, то до архітекта звертаються клієнти, які можуть диспонувати капіталом у сьогоднішній час приблизно від 100,000 дол. і більше, бо цією сумою оплачується в дійсності заанганжування архітекта до даного проєкту. З меншим капіталом, клієнти, як я вже згадував, звертаються безпосередньо до контракторів та оминають архітекта. В таких життєвих обставинах, архітект здебільш має до діла головно з будівельними комітетами культурних осередків, розвагових підприємств, шкіл чи церковних храмів.

(Продовження буде)

У сороковий день смерти св. п. Адріяна Лапичака

Св. п. інж. Адріян Лапичак

...Ще видно Княжий замок! Ще видніє Знесіння і Ґатарський горбок, кудою потяг в'їжджає на залізничий міст, де внизу срібнолентий Сян змією прорізує Перемиську Землю. Ще видніє Винна гора по цей бік Сяну, на закруті якої починають нам зникати з очей мури нашого города....

Відїздимо на Захід перед навалою сталінських орд, які немов сарана заливають нашу святу землю. А потяг мчить на Захід і на Захід і колеса вистукують якусь дивну мелодію. Минаємо ліси поля і ріки — і відстань за відстанню - наша країна остається далеко поза нами... Пристаємо на різних зупинках. Европи — і врешті остання зупинка бож Америка приймає нас на вільну землю Вашінгтона. Тут зустрічаю св. п. інж. Адріяна Лапичака активного спортовця у нюйорським УСК-у. І раптом переношуся в часі — і бачу перед собою його,коли йому було 17-18 років, коли то він вийшов на площу „Сяну", як сильний оборонець. Об нього як об сильний мур — розбивався противник, бож Адріян не допускав його до воріт. А потім пригадую його собі під час окупації України німецькою владою, також як оборонця і змагуна „Сяну". Твердий він був і неуступчивий. А після якогось часу Адріян Лапичак цю ж саму позицію займав у зальцбурзькій „Україні". В Америці після кількох років, як активний змагун УСК-у Ню Йорк і „Січі" Елизабет-Нюарк, почав працювати у Спортовому Товаристві „Чорноморська Січ" — Нюарк, як тренер і член Управи.

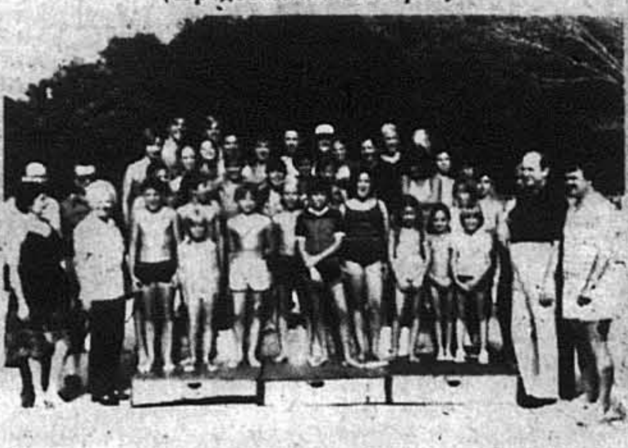
Сорок днів тому в Нюарку задзвонили похоронні дзвони, а голос їхній понісся далеко понад океан, понад наші села і міста та своїм гомоном вдарили об Капітульну гору. Й тоді відозвався дзвін нашого Катедрального Храму, щоб сповістити всій українській землі, що ще один син України, далеко від рідної землі, відійшов від нас у вічність на далекій чужині. Але тільки відійшов, бо вояк і спортовець ніколи не вмирає, а відходить...

Хай Тобі Адріяне сняться мури нашого Княжого города, хай постійно Тобі ввижаються Вовчанські поля і левада, де Ти перебув свої юні літа над срібнолентним Сяном, де тоді Ти ще був юним змагуном...

Е.К.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУЛИСЬ...

(Продовження зі стор. 1)

Група учасників плавацьких змагань з організаторами і гостями над басейном Союзівки

(Світлив Іван А. Флис)

ох інших вікових групах проходили на сімох твердих кортах Союзівки.

Крім рекордової участи юнаків і юначок, цьогорічні змагання позначались участю кількох „тенісових родин", тобто батьків з дітьми, та створенням нової групи жінок у віці 35 років і вище, в якій стартувало вісім змагунок, включно з Марією Душник — одинокою змагункою, яка взяла участь у всіх 24-ох турнірах.

У групі чоловіків, 21-річний випускник Гарвардського університету Андрій Чайковський (КЛК Гартфорд) закріпив за собою примат четвертий рік підряд, перемагаючи у фіналі колишнього п'ятикратного чемпіона Івана Дурбака (КЛК Гаррісбурґ) вислідом 6-1, 6-4. У півфіналах Чайковський виелімінував Михайла Копача (Український Тенісовий Клюб, Чікаґо) вислідом 6-1, 6-1, а Дурбак Юрія Фалинського (КЛК Ютика) у твердій трисетівці 3-6, 6-4, 6-3. До одної з кращих партій турніру належала чвертьфінальна перемога Дурбака над Ігорем Ференцевичем (КЛК) вислідом 6-2, 4-6, 6-2.

У групі жінок, 17-річна Зеня Матківська („Чорноморська Січ" Нюарк) повторила свій успіх з-перед двох років, здобуваючи нагороду Союзівки фінальною перемогою над минулорічною чемпіонкою Аретою Ракочою (КЛК Коговз) вислідом 6-2, 6-0. У півфіналах Матківська перемогла колишню п'ятикратну чемпіонку Аннетку Харук (УТК) 6-1, 6-2, а Ракоча Богданну Товпаш (Союзівка) 6-3, 4-6, 6-2. З.Матківська — це один із п'яти чемпіонів у шестичленній родині Матківських, які стартували в цьому турнірі після дворічної відсутности.

У старшій групі жінок першим чемпіоном вийшла Іванна Шиян (КЛК Бостон), перемагаючи у фіналі Надію Матківську („Січ") вислідом 6-0, 6-0. У півфіналах Шиян елімінувала Мирославу Богачевську (КЛК Ню Йорк) 6-3, 6-2, а Матківська перемогла у завзятому двобою Оксану Сидорак (Союзівка) вислідом 6-4, 5-7, 6-4. В обидвох групах змагалось по вісім учасниць.

В групі сеньйорів, Олександер Олинець („Тризуб" Філядельфія) задержав примат п'ятий рік підряд, здобуваючи чашу „Свободи" і пропам'ятний трофей св. п. д-ра Володимира Гука, колишнього п'ятикратного чемпіона цієї групи, який помер в 1975 році. У фіналі Олинець переміг Зенона Снилика („Січ") у тригодинному маратоні вислідом 4-6, 6-3, 6-3. У півфіналах Олинець елімінував Бориса Кучинського („Січ" 6-1, 6-3, а Снилик Марка Фалинського (КЛК) 6-0, 6-2.

У групі старших сеньйорів своєї першої перемоги добився д-р Петро Харук (УТК), детронізуючи минулорічного переможця цієї групи Богдана Стопницького („Сокіл" Сиракюзи) перемогою у фіналі 6-2, 6-3. У півфіналах д-р Харук переміг кількакратного чемпіона Константина Беня (КЛК Вашінґтон) 6-4, 7-6, а Стопницький Володимира Вірщука (УАСТ „Леви", Чікаго) 6-2, 6-1.

В групі молодших сеньйорів, по чоловіках найсильнішій групі турніру, д-р Зенон Матківський („Січ") добився вперше чемпіонату, перемагаючи у фіналі двократного першуна цієї групи Юрія Савчака („Тризуб") вислідом 6-4, 2-6, 6-4. У півфіналах д-р Матківський елімінував колишнього двократного переможця Олега Богачевського (КЛК Ню Йорк) 6-2, 6-2, а Савчак свого клюбового товариша Павла Ролика вислідом 6-7, 6-3, 7-5. У цій групі після вісьмох років змагався колишній фіналіст у групі чоловіків Михайло Шиян (КЛК Бостон).

У групі переможених чоловіків Андрій Олексів (Союзівка) добився перемоги над Джоном [illegible]елонісю (Союзівка) вислідом 6-4, 6-2.

У групі юнаків 18 років і нижче перше місце здобув Мирон Фалинський (КЛК Ютика), не програвши навіть гри у двох змаганнях по примат. Цей 15-літній юнак, який недавно повернувся з турне по Европі, вже внедовзі загрожуватиме змагунам чоловічої групи, ідучи слідами своїх попередників А. Чайковського та Юрія Харука (УТК). Цей останній здобув вісім чемпіонатів на Союзівці в різних вікових групах юнаків і перейшов цього року до групи чоловіків, де програв у другій рунді проти Костя Швайкуна („Черник" Детройт). У фіналі Фалинський переміг Олександра Голюку (КЛК Ню Йорк) вислідом 6-0, 6-0. У півфіналах Фалинський елімінував Богдана Цибика (Пласт Клівленд) 6-0, 6-0, а Голюка Марка Диця (Союзівка) 7-6, 7-5. У цій групі стартувало п'ять юнаків.

У групі юнаків 16 років і нижче, вперше примат здобув Андрій Хархаліс (Пласт Балтімор), перемагаючи у фіналі Адріяна Кутка („Тризуб") 6-2, 6-2. До фіналів Хархаліс добився перемогою над Юрієм Цікалом (Союзівка) 6-1, 6-4, а Кутко над Василем Коваром („Січ") 7-5, 6-1. В цій групі змагалось 10 юнаків.

У групі юнаків 14 років і нижче, в якій змагалось сім юнаків, перше місце здобув Степан Борисевич (УТК), перемагаючи у фіналі свого товариша з Чікаго Михайла Сокологорського вислідом 6-3, 7-5. У півфіналах Борисевич переміг Романа Цікала (Союзівка) 6-0, 6-2, а Сокологорський Олега Булу (Союзівка) 6-2, 4-6, 6-2. У наймолодшій групі юнаків 12 років і нижче, 10-літній Ерик Матківський („Січ") переміг Михайла Шияна, мол., (КЛК Бостон) вислідом 7-5, 6-0. У півфіналах Матківський елімінував Андрія Сидорака (Союзівка) 6-0, 6-0, а Шиян Ореста Цікала (Союзівка) 6-2, 6-1. До змагань в цій групі стартувало 9 юнаків.

У групі юначок 18 років і нижче, в якій змагалось три юначки, Люба Матківська („Січ") добилась перемоги, не програвши гри. Ця талановита 15-літня тенісистка елімінувала Квітку Швайкун („Черник" Детройт) і Марію Косоноцьку (Союзівка). У змаганнях за друге місце Швайкун перемогла Косоноцьку 6-1, 6-2. 13-літня Оленка Матківська закріпила за собою чемпіонат групи юначок 16 років і нижче перемогою над Катрусею Таращук (Союзівка) 6-1, 6-4. У наймолодшій групі юначок 12 років і нижче, 11-літня Таня Савчак („Тризуб") перемогла свою 10-літню сестру Ліду 6-1, 6-1, здобуваючи чемпіонат. У маратонному двобою за друге місце Ліда Савчак перемогла Ларису Шиян (КЛК Бостон) 3-6, 7-5, 6-2.

Нагороду п-і Марії Душник за найкращу спортову поставу одержав Євген Щерба (Союзівка).

Тенісовим турніром проводила комісія в складі: інж. Роман Ракочий, ст., голова і провідник змагань, інж. Юрій Савчак, Ярослав Рубель і Зенон Снилик та члени господарі інж. Володимир Гнатківський, Христина Карпевич і Юрій Петрикевич. Вперше за 24 роки у переведенні турніру не взяв участи довголітній голова комісії інж. Богдан Рак, який не міг прибути на Союзівку з незалежних від нього причин, що й відмітив інж. Ракочий під час відкриття змагань в суботу по полудні. Після піднесення прапорів під звуки американського й українського національних гимнів до учасників промовляли: головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис, інж. Ракочий, представник УСЦАК Омелян Твардовський, голова КЛК Я. Рубель, який вручив в імені КЛК на руки д-ра Флиса відзначення УНСоюзові з нагоди 85-річчя цієї найбільшої і найстаршої української організації у вільному світі.

У понеділок по полудні, після закінчення фінальних змагань у всіх групах, нагороди за перші і другі місця вручили: д-р І.Флис, заступниця головного предсідника Марія Душник, управитель Союзівки Володимир Квас, Я. Рубель, інж. Гнатківський, голова Контрольної Комісії УНСоюзу д-р Богдан Футей, інж. Тарас Грицай, інж. Ю. Савчак і З. Снилик. Після спущення прапорів і заключних слів д-ра Флиса, інж. Ракочого і З. Снилика, інж. Ракочий формально закрив ці 24-ті з черги крайові тенісові першенства.

Плавацькі змагання

Плавацькі змагання відбулись в суботу у двох запливах при участі понад 40 змагунів і змагунок, які змагались у чотирьох вікових групах і 13-ох індивідуальних конкуренціях та трьох гінцях. У загальному точкуванні плаваки і плавачки „Чорноморської Січі" здобули перше місце (97 точок) перед Пластом (87 точок), КЛК (7 точок) і „Тризубом" (4 точки), здобуваючи уфундовану УНСоюзом одноразову чашу.

Переможцями в поодиноких конкуренціях вийшли: хлопці (8-10 років), 25 метрів довільним стилем — Марко Дулин (Пласт); хлопці (11-12 років), 25 метрів довільним стилем — Марко Якубович (Пласт); хлопці (11-12 років), 50 метрів довільним стилем — Ігор Надбережний (Пласт); хлопці (11-12 років), 25 метрів грудним стилем — Марко Якубович (Пласт); хлопці (11-12 років), гінці 4x25 метрів довільним стилем — Пласт; юнаки (13-14 років), 50 метрів довільним стилем — Віктор Каздоба („Чорноморська Січ"); юнаки (13-14 років), 50 метрів грудним стилем — Маркіян Ковалюк („Січ"); юнаки (13-14 років), 100 метрів змінним стилем — Маркіян Ковалюк („Січ"); юнаки (13-14 років), 100 метрів довільним стилем — Маркіян Ковалюк („Січ"); юнаки (13-14 років), гінці 4x50 довільним стилем — Пласт; юнаки (15 років і вище), 50 метрів довільним стилем — Гриць Маїк („Січ"); юнаки (15 років і вище), 100 метрів довільним стилем — Марко Слиж („Січ"); юнаки (15 років і вище), 100 метрів грудним стилем — Марко Слиж („Січ"), юнаки (15 років і вище), 100 метрів змінними стилем — Марко Слиж („Січ"); дівчата (8-10 років), 25 метрів довільним стилем — Катріна Ґронь (Пласт); дівчата (8-10 років), 50 метрів довільним стилем — Катріна Ґронь (Пласт); дівчата (11-12 років), 25 метрів довільним стилем — Рома Кушнір (Пласт); дівчата (11-12 років), 50 метрів довільним стилем — Рома Кушнір (Пласт); дівчата (11-12 років), 25 метрів грудним стилем — Рома Кушнір (Пласт дівчата (11-12 років), гінці 4x25 метрів довільним стилем — Пласт; юначки (13-14 років), 50 метрів довільним стилем — Аніля Каздоба („Січ"); юначки (13-14 років), 100 метрів довільним стилем — Аніля Каздоба („Січ"); юначки (13-14 років), гінці 4x50 метрів довільним стилем — „Чорноморська Січ";юначки (15 років і вище), 50 метрів довільним стилем — Христя Бедрій (Пласт).

Поза проголошеними конкуренціями відбувся заплив дівчат (8 років і нижче), 25 метрів довільним стилем, в якім перемогла Ліліяна Городиська.

Після закінчення змагань медалі УНСоюзу за три перші місця вручили: д-р Флис, п-і Душник, головний касир УНСоюзу Уляна Дячук, головний організатор УНСоюзу Василь Оріховський, В. Квас, заступник голови УСЦАК Мирон Стебельський і Я. Рубель.

Змаганнями проводила комісія в складі: д-р Роман Слиж, провідник, Юрій Граб, головний суддя, Роман Винник і п-і Ірина Слиж, секретарі.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ХЛІБ...

(Продовження зі стор. 2)

„Якщо Політбюро вирішить, що совєтським людям слід тугіше затягти пояси і споживати ще менше м'яса ніж зараз, Совєтський Союз імпортуватиме тільки 19 мільйонів тонн зерна", — висловлює свою думку, один з оглядачів. Але вже зараз видно,що Москві не обійтись без значних додаткових закупок зерна.І перша звістка про 375 тисяч тонн кукурудзи, які направлені до берегів Совєтського Союзу — яскраве цьому підтвердження.

Труднощі, викликані погодними умовинами, переживають й інші країни Східньої Европи — клієнти Москви, особливо Польща, де урожай зернових також буде менше очікуваного. Отже, Совєтському Союзу доведеться за рахунок імпорту кукурудзи й хліба задовольнити не лише свої потреби, а й своїх соціялістичних сусідів.

Проблема полягає також в тому, що Москва відчуває труднощі з валютними ресурсами. Хоча СССР не має статусу країни, якій надаються найбільш сприятливі умови торгівлі, Вашінгтон дозволив Совєтському Союзові до 1 жовтня купити 15 мільйонів тонн американського зерна. Але серед експертів висловлюються побоювання відносно того, як Москва розплачуватиметься за пшеницю і кукурудзу. Тим більше, що вже в жовтні їй доведеться просити нової згоди Вашінгтона на продаж більш як 8 мільйонів тонн американського зерна у наступному році.

Совєтською зерновою кризою навіть можна пояснити пом'якшення позиції Москви в такому важливому питанні, як збільшення видобутку нафти у країнах Близького Сходу для потреб Заходу. У свою чергу газета „Ню Йорк Таймс" нагадала про можливість Вашінгтона використати зернову проблему як економічну та політичну підойму у взаємовідносинах з іншими країнами, хоча на цьому офіційно ніде не наголошувалося з часів Генрі Кісінджера, коли той, будучи державним секретарем, запропонував це публічно.

Так чи інакше стає очевидним, що совєтські закупки американського зерна зростатимуть. З ними пов'язують свої надії й американські фармери, які нанішнього року виростили чудовий урожай зернових.

III

Подекуди повертаюся до свого рідного хлібного поля. Несприятливі кліматичні умови, висловлюючись офіціозною мовою, таки завдали клопоту хліборобам. Однак у дощ і спеку вони прагнули одного — врятувати хліб. Біда тільки, що так звані організаційні заходи на місцях як і раніше, знову призвели до простоїв машин, значних втрат зерна на стерні, у невимолочених валках, на шляхах до приймальних пунктів. Скільки втрачених колосків — стільки втрачених буханців...

Я намагаюся відновити у пам'яті знайомий запах молока і хліба — запах рідного поля.

І сум сповиває серце.

Вшановуючи пам'ять

бл. п.

Інж. АДРІЯНА ЛАПИЧАКА

чоловіка нашої співробітниці Люби, замість квітів на свіжу могилу 200.00 долярів зложили на Сиротинець у Бразилії

ПРАЦІВНИКИ В-ва „СВОБОДИ" і ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Софії з Миговичів Шмериковської

складаємо 100.00 долярів на Гарвардський Центр Українських Студій.

Василь і Жан КИЧУН

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ЗЕНОНА ҐЛУХА

відправиться

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 15 вересня 1979 р., о год. 8-ій рано в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.

ДРУЖИНА І ДІТИ

✝

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в четвер, 23-го серпня 1979 року, по тяжкій недузі, відійшов у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п.

ПЕТРО ЩЕРБА

на 49-му році життя.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 27-го серпня 1979 року, з церкви св. Духа в Брукліні, Н. Й., на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбутґу, Н. Й.

Горем прибиті:
- дружина — МАРІЯ
- доньки — МАРІЯ І ЕВГЕНІЯ
- батько — ВАСИЛЬ в Польщі
- брати:
  - МИХАЙЛО з родиною
  - ВАСИЛЬ з родиною

Родина Покійного складає цією дорогою щиру подяку всім Тим, що відвідували Покійного у шпиталі та взяли участь у похоронних відправах Покійного та відпровадили Його на місце Вічного Спочинку.

Щиру подяку складаємо о. Юрієві Беньковському за духовну опіку над Покійним у шпиталі та за відправу похоронних обрядів.

Складаємо подяку за пожертви на Служби Божі, на відновлення церкви св. Духа у Брукліні та за вінки і квіти на могилу Покійного.

Щира подяка Організації Оборони Лемківщини та п.Василеві Скомському за прощальне слово на Панахиді.

Хай Милосердний Господь нагородить Вас всіх сторицею.

Москва покликається...

(Закінчення зі стор. 1)

повідувати фашизм, є того роду свободою слова, що всі чесні люди в нашій країні та в інших країнах мусять поборювати.

„Цього роду книжки не зближують людей ближче до себе та не піддержують справи детанту. Навпаки, вони розпалюють ненависть та ворожнечу між народами та спиняють поступ детанту".

Книжку Джорджа Орвела „Звіряча фарма", яку виставила Нова Американська Бібліотека, сконфісковано, так як і її було сконфісковано на першій московській Міжнародній Книжковій Виставці в 1977 році. Але другу книжку Орвела, „1984", яку було сконфісковано в 1977 році, цього року пропущено.

Одна є лише книжка, що її сконфісковано, а яку не було видано в Америці, це „Політика й сила: ЗСА/СССР", авторства Збігнєва Бжезінського та Самуела Гонтінгтона; її видала Британська Видавнича фірма „Пенгвін".

В інших повідомленнях з Москви, „Ню Йорк Таймс" поінформував, що досі совєтські власті сконфіскували 35 американських книжок таких авторів, як: Олександер І. Солженіцин, Олександер Д. Сахаров, Джон Бредлей, Бенсон Л. Грейсон, Джордж Орвел, Йоахім С. Фест, Джон Бергер, Пітер Різ, Міхаїл Баришніков, Дін Чесно, Ерл Ф. Земке, Томас Емерсон, Чарль Пейн, Роже Манвіл, Бернард Парес, Валери Панов, Менахем Бегін, Свєтляна Алилуєва, Стівен Ф. Коген та інші.

У Боффало відзначать 50-ліття ОУН

Боффало (В. Шарван). — Організації Українського Визвольного Фронту міста Боффало і околиць відбули спеціяльне засідання, на якому покликано комітет для відзначення 50-ліття Організації Українських Націоналістів, яке відбудеться заходами Українського Визвольного Фронту в Боффало, 14-го жовтня ц. р., о годині 3-ій по полудні в залі Українського Дому Дніпро при 562 Дженесі. Згадані відзначування відбудуться у формі бенкету з мистецькою програмою.

Головним промовцем на святі буде старшина УПА і в'язень совєтських концтаборів Мирон Мицьо. Гостем на цих відзначуваннях буде дисидент проф. Валентин Мороз.

Святочний комітет очолили: проф. Зенон Саган — почесний голова, Богдан Мороз — діючий голова, Василь Шарван — заступник голови, інж. Микола Барицький і Іван Дроздовський — секретарі, Тадей Михаськів і Іван Горбачук — Організаційно-господарча комісія, Даша Процик — референт зовнішньої інформації, Дмитро Пітолай — фінансовий референт, Ігор Мороз і Даша Процик — програмові референти.

Комітет сподіється, що українська громада з Боффало і околиці своєю масовою участю віддасть поклін героям ОУН, які віддали своє життя в боротьбі за побудову Української самостійної Держави, як також і тим, що ще живуть і продовжують боротьбу в різних видах в рядах ОУН на протязі 50-ох років.

МУХА, ЧИ МАРІЯ?

(Закінчення зі стор. 2)

Професор Школи журналістики Колумбійського університету Джан Гогенберг, автор підручника „Де професіонел джорналіст" (Ню Йорк 1960) у розділі „Байографі фор мільйонс" (стор. 261 і дальше) так пише про цю проблему: „Тілом журналістики є факт, але серцем її є люди". Вони дають журналістиці життя, тепло і сенс. Люди визначають журналістичні напрямні і призначення. Якщо газета не цікавиться людьми, або не є на їхніх послугах, вона в демократичному суспільстві напевно припине свою появу.

Де люди не жили б, вони передусім зацікавлені самими собою і подіями, які впливають на хід їхнього життя. Завданням газети є перемінити це інтенсивне персональне зацікавлення в журналістичній вартості, які притягають увагу тисяч, а то й мільйонів читачів.

Історію багатьох міст, містечок, осель можна відтворити на підставі звітів з весіллів, народин, ювілеїв, святкувань, родинних свят, посмертних згадок. І це незалежно, чи ці події стосуються видатних, чи сірих людей даної місцевости, чи околиці. Публікування таких подій — це великий плюс газети.

Імена самі по собі не є новинкою. Вміщування самих імен зробили б газету телефонічною книгою, чи путівником. Ім'я стає газетною новинкою, якщо з ним пов'язана якась подія, що має значення і може зацікавити суспільство.

Незалежно, в якій рубриці газети така подія і особа з нею пов'язана вміщена, істотним є подати ім'я і прізвище правильно. Для редактора найбільш клопітливою є речева (фактична) помилка. Першим його завданням є перевірити ім'я, прізвище (також друге ім'я, чи хоч ініціял, бо може бути більше людей з таким самим іменем (і прізвищем). Імена і прізвища людей в новинках з вийнятком спорту і світу розваг, мусять бути подані в їх справжньому звучанні з титулом, якщо дана особа фактично його посідає. Невільно в пресі писати „Баб Вагнер", „Джек Кеннеди", але „Роберт Ф. Вагнер", „Джан Ф. Кеннеди". Коли дана особа загально відома під здрібнілим іменем (никнейм"), напр. „Айк", тоді після правдивого імени можна в дужках його додати. Вказане подати теж титул становища чи функцію, яку дана особа виконувала, чи виконує, посідала, чи й далі посідає, нпр., підприємець, економіст, професіоналіст, дипломат, видавець.

Першим „пробним каменем" дописувача, чи кандидата на дописувача, є вміння подавати правильно імена і прізвища. Редактори газет ставлять цю вимогу до репортерів-початківців і не дають їм авансу (промоції), поки вони не навчаться цієї лекції. Якщо така проба триває задовго — їх звільняють.

Це повинні мати на увазі дописувачі до наших періодиків. Читачі признають, що комічно виглядало б, коли б я підписав ці міркування не справжнім своїм іменем Володимир, а пестливо, як мене називають рідні і знайомі — „Дзюнцьо" Барагура.

Пластові табори Станиці Вашінгтон

Від 1-го до 14-го липня ц. р. в державному парку Кетактен, в Мерилендських горах, відбулися новацькі та юнацькі табори Пластової Станиці Вашінгтон.

„Мандрівники небесних доріг" — це назва табору новачок і новаків який начисляв 43-оє таборовиків, 7-ро булавних та 4-ох членів команди в складі: комендантка — пл. сен. Аруня Старух, заступниця — пл. сен. Христя Шипилява, бунчужна — пл. сен. Ірина Траска, писар — ст. пл. Юстина Литвин. Протягом двох тижнів уявна мандрівка водила новацтво в небуденні світи. Щодня їхні ракетні тотеми причалювали на іншу планету. І так, на „Планеті сміху" відбувся веселий вогник, на „Планеті добра і зла", під ніч Івана Купала, добро вийшло переможцем, а на „Планеті незабутніх предків" новацтво навчалося про свою культурно - історичну спадщину.

Юначки, у числі 18, таборували своїм куренем під кличем „У нашім раї на землі...". В проводі їхнього табору були: пл. сен. Оксана Лев, пл. сен. Квітка Пащин — комендантки, пл. розв. Катя Масник — підкомендантка, пл. розв. Катя Сось — бунчужна, пл. розв. Нана Гаврилюк — писар, пл. розв. Наталка Сокіл — булавна, пл. сен. Леся Раковська — виховниця.

Табір юнаків „Чорна рада" мав 20 учасників та відбувся під проводом пл. сен. Юрка Раковського і 3-ох членів булави: пл. розв. Ярка Сося, підкоменданта, пл. розв. Юрія Гавдяка, бунчужного, та пл. розв. Адріяна Шипилявого, писаря.

Суттєвою частиною програми обох юнацьких таборів було гірське мандрівництво і пов'язані з ним вмілості практичного пластування: Мандрівництво, Табірництво, Піонерство, Картографія, Погодознавство, Природознавство, Куховарення, Одне перо і Два пера, вмілості самозарадности. І так, 33-оє юначок/юнаків здало з успіхом 75 вмілостей. Щоб допомогти перевести цю програму до табору доїжджали: пл. сен. Модест Захарченко, пл. сен. Зенко Стахів, пл. сен. Тереня Бень, ст. пл. Ромко Ясінський, пл. сен. Христя Кіналь і пл. сен. Орест Гаврилюк.

У неділю, 8-го липня ст. пл. о. Тарас Лончина відслужив польову Службу Божу для таборовиків і гостей.

У рамках міжтаборової співпраці й святкувань Року Дитини юначки розповіли новацтву про народні звичаї під ніч Івана Купала й вивели для них купальські хороводи. Юнацькі табори, знову же співпрацювали в переведенні ватер, спортових зайнять та гірських мандрівок. Дуже успішною була велика Прощальна Ватра, якою проводила пл. сен. Аруня Старух при участі всіх таборовиків. Темою поважної частини було — „На сторожі рідного слова". Табір юначок представив, при власнім музичнім супроводі та з увагою до мовленого й співаного слова, в'язанку віршів та пісень українських дисидентів. Опісля новацтво і юнацтво розвеселяло гостей піснями, помисловими інсценізаціями та скечами. Ватра була коротка, з вмілим і скорим чергуванням добре підготованих точок, і тим — ефективна.

Таборовим лікарем був пл. сен. Орест Гаврилюк, а функції медсестер сповняли п-і Бендюк і пл. сен. Дарія Мелех. Кухнею проводила пл. сен. Аня Гаврилюк, адміністрацією — пл. сен. Іван Сось.

Поміж учасниками таборів і членами булав також були пластуни з Балтимору Філядельфії, Олбані, Сиракюз і навіть Північної Керолайни.

В ЕЛЛЕНВІЛІ...

(Закінчення зі стор. 1)

Сумівські колони під час дефіляди

Командант Здвигу Роман Зварич відкрив офіційну частину, вітаючи Владику Андрея, отців, представників українських організацій, сумівську молодь та всіх учасників, заявляючи, що 28-ий Всеамериканський Здвиг проходить під гаслом „Честь і слава борцям за волю України" і який присвячений 320-річчю бою під Конотопом, 50-річчю створення ОУН та 20-річчю смерти Степана Бандери, провідника ОУН.

Головну промову про ці три річниці прочитав голова КУ СУМ-А інж. Мирослав Шмігель, зупиняючись над значенням перемоги гетьмана України Івана Виговського над московським військом під Конотопом, про ролю й значення Організації Українських Націоналістів впродовж 50-ти років і про великий вклад Степана Бандери в розбудові ОУН та в боротьбі українського народу за свою державну незалежність.

Відтак привітальне слово виголосив Валентин Мороз. У своєму майже 45 хвилинному виступі Валентин Мороз схарактеризував ролю й значення Організації Українських Націоналістів у визвольній боротьбі українського народу, довше застановився над діяльністю СКВУ і його проводу, заторкнув працю українських молодечих організацій та виховання української дітвори. Говорив він також про потреби англомовної газети з „українським духом", про свої успішні зустрічі з визначними особистостями західнього світу та порушив багато інших справ.

Відтак Р. Зварич, командант Здвигу, відчитав привіт-благословення від Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого, довше привітання від голови Проводу ОУН Ярослава Стецька та згадав інші привітання, які наспіли від українських організацій та установ.

Усно привітали Здвиг Архиєпископ Андрей та інж. Ігор Сохан, голова Крайової Пластової Ради. Д-р Аскольд Лозинський лише назвав імена й прізвища американських політичних діячів, які надіслали письмені привіти, та відчитав резолюції англійською мовою, які будуть вислані президентові Джіммі Картерові та державному секретареві Сайрусові Венсові.

Членів Президії представила присутнім писарка Команди Марія Барна, крім Владики Андрея та голови Крайової Пластової Ради інж. І. Сохана до Президії входили: ігумен о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ, В. Мазур, голова УНПомочі, о. Іван Ткачук, П. Скачуровський від ГУ УПА, пор. Лев Футала від ГУ ОЧСУ, Гр. Полчі від українсько-американських ветеранів, Андрій Дубанівський, КУ СУМ Канади, О. Рожка від ЦУ СУМ, п-і М. Лозинська від ГУ ООЧСУ, Слава Рубель від централі УККА, д-р Богдан Футей від Відділу УККА Клівленд, О. Даціків — голова КУ ТУСМ-у, М. Дащак з Австралії, Лев Сосновський — голова українсько - американського відділу Республіканської партії в стейті Ню Йорк, Роман Маринович — директор радіо-телевізійних програм, Іван Кобаса від Ради Культури СКВУ, Ольга Томашівська від допомогової організації в Ню Йорку, проф. П. Андрієнко-Данчук від Шкільної Ради при УККА, д-р Петро Гой від УВУ, мгр Степан Хемич від ФКУ, мгр Іван Буртик від Фундації УВУ, Володимир Свинтух — заступник голови КПС, проф. Іван Телюк, Р. Припхан, Б. Кашуба, Я. Кривий і Я. Палатайко від ГУ Братства І-ої Української Дивізії—УНА, М. Мицьо від КУ Організації Оборони „Лемківщини" і М. Хоманчук від КОУАО — Відділ УККА в Ню Йорку.

Український Народний Союз репрезентував головний предсідник д-р Іван Флис, а д-р Євген Федоренко — радакцію „Свободи".

Таборовий хор під диригентурою проф. Романа Левицького виконав дві пісні, а дефілядою Сумівських Колон перед головною трибуною, на чолі з В. Морозом у сумівській уніформі, закінчено офіційну маніфестаційну частину.

Після цього продовжувалися фінальні спортові змагання. А у 5-ій годині по полудні відбулось закриття вишкільного табору ім. Степана Бандери, який провадився протягом останніх трьох тижнів перед святом Праці. Команду табору очолював Корнель Василик, а головним виховником був проф. Зенон Саган, до інструкторського складу входили: Валентим Мороз, д-р Петро Мірчук, мгр Осип Рожка, мгр Іван Кобаса та Юрій Джуджар.

Вечором, в 7:30 відбулася друга частина мистецької програми з участю: танцювальної групи „Лиман" (мистецький керівник О. Лисюк) Осередок СУМ-А в Балтіморі; Танцювальний гурток „Карпати" (мист. керівник В. Уздейчук) ОСУМ-А в Йонкерсі; Духова оркестра з Монтреалю під диригентурою Юрія Кулицького; Танцювальний ансамбль під керівництвом Б. Лика при ОСУМ-А в Рочестері; гра на бандурі М. Халутки з ОСУМ-А в Авборн, Н.Й., та солістки Зірки Дащак з Перту, Зах. Австралія.

Цього ж дня, пізно вечором, розпочалася забава з танцями під звуки оркестри Богдана Гірняка та „Вечірнього дзвону" з Монтреалю.

Зустріч-Здвиг фільмував Мирослав Кулинич.